

húznának belőlük, vagy legalább – nagy örömünkre – nevétségessé válnának. Mi tagadás, az utóbbi típusba tartozó történetek az én türelmemet kissé próbára teszik, de hát milyen legyen az igazi bolondmese, ha nem céltalanul abszurd?

BUDAI JULIANNA

(*Palatinus Kiadó, Bp.*)

Roma kincses kalendárium

A *Roma kincses kalendárium* a hazai cigány kultúrába, a cigánység történetébe és művelődéstörténetébe nyújt bevezető jellegű betekintést.

A könyv elsőként a kincses kalendárium formáját kihasználva a roma történelem jelentős eseményeit sorakoztatja föl, havonként roma névnapot tartalmaz, valamint egy-egy verset cigány és magyar nyelven. A versek többsége a magyar romantika, a klasszikus és későmodernség költőitől való, de van köztük írás Francois Villontól is. Ennek a kincses kalendáriumnak legérdekesebb része a *Bölcs mondások*, mely szintén két nyelven közöl cigány szólásokat, melyeket a szerkesztő úgy csoportosított, hogy ellentmondásosságuk és egymást kiegészítő voltak egyszerre váljon nyilvánvalóvá. Például: „Ha ütni akarsz, üss szóval. Jobb, ha kés-

sel vágsz a szívbe, mint szóval. Vágsz a késsel, a fájdalom elmúlik, vágsz a szóval, a fájdalom megmarad. A száj mond édes szavakat, de a kabátujjban ott a kés.”

A könyv azonban jóval több kincses kalendáriumnál. *Alkotók* című fejezete lexikonszerűen adatokat közöl roma költők, képzőművészek, zenészek és közéleti szereplők életéről és műveikről, valamint közread tőlük néhány szöveget. A képzőművészek – Bada Márta, Balázs János, Fenyvesi József, Gyügyi Ödön, Horváth József, Oláh Jolán, Orsós Teréz, Péli Ildikó, Péli Tamás, Szentandrassy István, Szécsi Magda, Vári Zsolt – képei az egész kötetet díszítik. Bár a szócikkek szükségszerűen rövidek, gyors tájékozódást tesznek lehetővé a kortárs roma művészetben, és bibliográfiájuk alapján megkereshetők az adott alkotó művei is.

A *cigány nyelv és népművészet* című fejezetben pedig tanulmányok olvashatók többek között a magyarországi cigány nyelvről, a cigány folklórról, a roma házassági és ünnepi szokásokról és az oláh cigány üdvözlési formákról – Choli Daróczy József, Bari Károly, Lakatos Elza, Bódi Zsuzsa tollából. A könyvet egy gyermekeknek szóló verses-mondóka fejezet és egy cigány nyelvű keresztény imákat tartalmazó rész zárja.

MANDA BORBÁLA ANNA

(*Széphalom Könyvműhely, Bp., 2001.*)